

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania P. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 26 kwietnia 2022 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 830,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 22 listopada 2023 r.,

oddala odwołanie.

[ms]

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy
z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. 2021, poz. 269,
dalej: „u.KRS”) uchwałą nr [...] z 22 kwietnia 2022 r. nie przedstawiła Prezydentowi

RP wniosku o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie.

Na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., pod poz. 830 zgłosił się P.K. – referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w B.

Na posiedzeniu 26 kwietnia 2022 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przyjął stanowisko o nierekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa P. K. na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie (nie oddano głosów „za”, oddano 3 głosy „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”).

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa stwierdził, że P. K. posiada doświadczenie zawodowe w wykonywaniu zawodu radcy prawnego i referendarza sądowego, a jego praca w Sądzie Rejonowym w B. została oceniona pozytywnie przez Prezesa tego Sądu. Zespół KRS stwierdził jednak, że uzyskał negatywną ocenę kwalifikacji sporządzoną przez sędziów wizytatorów do spraw cywilnych i do spraw rodzinnych i nieletnich, a Kolegium Sądu Okręgowego w Gdańsku zaopiniowało jego kandydaturę, przyznając 6 głosów „za” i 7 głosów „przeciw”.

Krajowa Rada Sądownictwa ustaliła, że P. K. urodził się w 1986 r. w G.. W 2010 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z oceną dobrą plus, uzyskując tytuł magistra. W 2014 r. ukończył aplikację radcowską i w 2015 r. złożył egzamin radcowski z wynikiem pozytywnym. Został wpisany na listę radców prawnych w dniu 19 maja 2015 r. Od 1 października 2015 r. do 29 marca 2019 r. wykonywał zawód radcy prawnego w ramach indywidualnej kancelarii radcy prawnego w K.. Od 1 kwietnia do 8 czerwca 2019 r. był zatrudniony na stanowisku radcy prawnego w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. Uchwałą Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] nr [...], na swój wniosek z 11 grudnia 2019 r., został skreślony z listy radców prawnych tej Izby. Decyzją Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] z 31 maja 2019 r. został mianowany od 17 czerwca 2019 r. referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w B.. Czynności wykonuje w Wydziale Cywilnym oraz w Wydziale Rodzinym i Nieletnich. Podnosi swoje kwalifikacje uczestnicząc w licznych szkoleniach. Uzyskał pozytywną opinię o pracy sporządzoną przez Prezesa Sądu Rejonowego w B..

Ocenę kwalifikacji P. K. sporządziły: D. K. – sędzia wizytator ds. cywilnych Sądu Okręgowego w Gdańsku oraz E. W. – sędzia wizytator ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w Gdańsku.

Sędzia wizytator ds. cywilnych stwierdziła, że opiniowany właściwie reprezentował interesy stron postępowania, kontrolowane sprawy nie były skomplikowane pod względem faktycznym i prawnym, wnioski dowodowe składane w sprawach zmierzały do wyjaśnienia okoliczności istotnych i spornych, nie przedłużając toku postępowania. Zdaniem sędzi wizytator składane przez opiniowanego pisma procesowe odpowiadają wymogom formalnym, a w niewielu sprawach był on zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych pozwu. Jak zauważyła sędzia wizytator, w wielu sprawach opiniowany reprezentował tego samego powoda, a roszczenia dotyczyły podobnego przedmiotu, pozwu w tych sprawach miały tę samą treść, a zmianie ulegała jedynie kwota, data odsetek i strona pozwana. W wielu sprawach kontynuował sprawę inny pełnomocnik. Zdaniem sędzi wizytator, opiniowany także w niewielu sprawach uczestniczył w rozprawie.

W zakresie spraw rodzinnych sędzia wizytator wskazała, że z przeprowadzonej analizy wynika, że opiniowany w 5 sprawach na 10 kontrolowanych spraw nie reprezentował stron do prawomocnego zakończenia postępowania. Wypowiadając pełnomocnictwo w jednej ze spraw ograniczył się do sporządzenia pozwu i pomimo prawidłowego zawiadomienia nie stawiał się na rozprawę, nie usprawiedliwiając nieobecności, a powódka w dalszym toku postępowania osobiście reprezentowała swoje interesy.

Podsumowując, obie sędzi wizytator negatywnie zaopiniowały skarżącego.

W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa 26 kwietnia 2022 r. oddano na P. K. 6 głosów „za” oraz 1 głos „przeciw” przy 8 głosach „wstrzymujących się”.

Pismem z 19 sierpnia 2022 r. P. K. wniósł odwołanie do Sądu Najwyższego, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

1. art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez dokonanie oceny kandydatury odwołującego się bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy

i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzecznie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji odwołującego się, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, w szczególności przez pominięcie w ocenie kwalifikacji zdobytego doświadczenia zawodowego na stanowisku referendarza sądowego i braku oceny wyników tej pracy, w wyniku czego Rada nie przedstawiła Prezydentowi RP wniosku o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Kościerzynie;

2. art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały w sposób uniemożliwiający kontrolę instancyjną i uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów podjęcia uchwały, w szczególności brak sprecyzowania na czym polegała gruntowna analiza osiągnięć zawodowych skarżącego i jakie były wyniki tej analizy oraz brak wskazania konkretnych zastrzeżeń Rady co do oceny pracy odwołującego i jego kwalifikacji, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że kandydatura odwołującego się nie zasługuje na nominację na stanowisko sędziego sądu rejonowego

Powołując się na powyższe zarzuty, P. K. wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa przedmiotem oceny jest zgodność zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 8/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16). Przyjęty model kontroli uchwał KRS bazuje na modelu kasacyjnym i odpowiada w pełni ustrojowej charakterystyce i ramom działania KRS oraz Sądu Najwyższego określonym w Konstytucji RP i ustawach (zob. uchwała

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19, zasada prawna).

Stanowisko to koresponduje ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego (por. wyroki z: 15 grudnia 1999 r., P 6/99, z 29 listopada 2007 r., SK 43/06 oraz z 27 maja 2008 r., SK 57/06), który wyrokiem z 27 maja 2008 r., SK 57/06 dodatkowo przesądził, że sprawa z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa jest sprawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19 podkreślono dodatkowo, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu odwołania od uchwały ma obowiązek zbadać, w granicach zaskarżenia i podstaw, czy konkurs na urząd sędziego wygrała osoba o obiektywnie wysokich kwalifikacjach etycznych i merytorycznych, dająca rękojmię należytego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a w postępowaniu nominacyjnym nie doszło do przekroczenia uprawnień lub nadużycia władzy, naruszenia prawa lub popełnienia oczywistego błędu w ocenie (zob. też wyrok TSUE z 19 listopada 2019 r. w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. i in. przeciwko Sądowi Najwyższemu, pkt 145).

Skarżący w przedmiotowej sprawie zarzucił Radzie naruszenie art. 33 ust. 1 u.KRS oraz art. 42 u.KRS.

W myśl art. 33 ust. 1 u.KRS Krajowa Rada Sądownictwa jest obowiązana przed podjęciem uchwały w sprawie indywidualnej wszechstronnie rozważyć sprawę na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (wyroki Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18).

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS nie jest zasadny, ponieważ z akt sprawy wynika, że zarówno opinie wizytatorów, opinia kolegium Sądu, jak i stanowiska zespołu Rady

oraz samej Rady, są ze sobą zgodne, a jednocześnie nie ma wątpliwości co do tego, że Rada nie popełniła błędu w ocenie i kierowała się kryteriami wskazywanymi wprost w art. 35 ust. 2 u.KRS.

Z akt sprawy, a nawet z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada dokonując oceny kandydatury skarżącego kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS i uwzględniła ocenę kwalifikacji sporządzoną przez sędziów wizytatorów, doświadczenie zawodowe skarżącego oraz opinię kolegium.

Wizytatorzy zgodnie stwierdzili, że analiza spraw rodzinnych i cywilnych przedłożonych do oceny wskazuje, iż „opiniowany generalnie właściwie reprezentował interesy stron i uczestników postępowania. Obowiązki zawodowe wykonywał w sposób rzetelny”. Sędzie wizytator podkreśliły jednak, że „kontrolowane sprawy nie były skomplikowane pod względem faktycznym i prawnym. Udział opiniowanego ograniczał się do zgłoszenia zgodny stanowisk stron lub nie wymagał aktywnego udziału pełnomocnika. Pisma nie zawierały złożonych rozważań prawnych, były bardzo krótkie”. Na tej podstawie nie mogli ustalić jaki kandydat posiada aktualnie zasób wiedzy w zakresie prawa cywilnego materialnego i procesowego oraz prawa rodzinnego, a tym samym dokonać pozytywnej oceny kwalifikacji kandydata.

Trafnie również wskazali, że „w połowie kontrolowanych spraw rodzinnych i wielu sprawach cywilnych opiniowany wypowiedział pełnomocnictwo w trakcie postępowania”. We wnioskach z oceny kwalifikacji zaznaczono również, że skarżący wykonywał zawód radcy prawnego w latach 2015-2019 i to właśnie praca w charakterze radcy prawnego była przedmiotem oceny. Skarżący zgłosił się na wolne stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Kościerzynie spełniając warunki formalne jako radca prawny, a więc ocenie kwalifikacji podlegały jedynie sprawy, w których wykonywał czynności jako radca prawny.

Kolejnym kryterium uwzględnionym przez Radę było poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Gdańsku, którego to poparcia skarżący nie uzyskał (6 głosów „za”, 7 głosów „przeciw”). Poparcie Kolegium jest jednym z ustawowych elementów oceny kandydatów w postępowaniu nominacyjnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09). Oczywiście poparcie Kolegium nie odzwierciedla poziomu kwalifikacji kandydata, ale pozytywna opinia środowiska

sędziowskiego statuuje domniemanie faktyczne posiadania wystarczających kwalifikacji do objęcia urzędu sędziego, a opinia negatywna – brak takich kwalifikacji (zob., uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19).

Na formalną prawidłowość zaskarżonej uchwały Rady wskazuje wreszcie i to, że Rada uwzględniła wszystkie okoliczności przemawiające na korzyść skarżącego, w tym doświadczenie zawodowe na stanowisku referendarza sądowego.

Nie jest również zasady zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS. Artykuł 42 ust. 1 u.KRS nie określa wprost warunków uzasadniania uchwał nominacyjnych KRS, ale w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego zgodnie stwierdza się, że z istoty demokratycznego państwa prawnego (art. 2 i 7 Konstytucji RP) wynika obowiązek stosowania przez wszystkie organy państwa rzetelnych i transparentnych procedur, a rzetelność i transparentność procedur przejawia się m.in. w uzasadnieniach rozstrzygnięć, które realizują ważne funkcje, w tym wymuszają samokontrolę organu, który musi wykazać, że rozstrzygnięcie jest materialnie i formalnie prawidłowe oraz odpowiada wymogom sprawiedliwości; dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem; służy indywidualnej akceptacji rozstrzygnięcia; umacnia poczucie zaufania społecznego i demokratycznej kontroli nad organami władzy; wzmacnia bezpieczeństwo prawne; jest podstawą kontroli zewnętrznej w szczególności sprawowanej przez sądy krajowe, a także sądy międzynarodowe (analogicznie wyroki TK z: 16 stycznia 2006 r., SK 30/05; 30 maja 2007 r., SK 68/06; 31 marca 2005 r., SK 26/02; postanowienie TK z 11 kwietnia 2005 r., SK 48/04).

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały odpowiada wskazanym warunkom. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały wyjaśnia motywy braku przedstawienia kandydatury skarżącego na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Wbrew twierdzeniom skarżącego, kryteria, jakimi kierowała się Rada podejmując decyzję o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP jego kandydatury, zostały dość dokładnie omówione w uchwale, a także dodatkowo wynikają z pozostałej dokumentacji zgromadzonej w aktach postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy rozpoznając odwołanie w granicach zaskarżenia i podstaw, w oparciu o art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a!]